

Előfizetési ár:

Egy évre — — 4 forint.
Fél évre — — 2 forint.
3 óra — — 1 forint.
1 óra — — 40 krajc.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal a „Csongrád” könyvnyomdájában,
(Grünwald Ferenc-féle ház)
hova a kéziratok és előfizetési pénzek is küldendők.

CSONGRÁD

TÁRSADALMI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

Hirdetési díjak:
Egy hasábos sor egyszeri beiktatása 10 kr., két hasábos 20 kr., három hasábos 30 kr. Legalább háromszor-közlésnél a fele díj számítatik. Bélyegdíj külön 30 kr.

Nyilttérben

minden egyes sor 20 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Kéziratok visszaszadására nem vállalkozik a szerkesztőség

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő:

DR. CSONGRÁDI GÁBOR.

EGYES SZÁM ÁRA IO KRAJCZÁR

Csongrád 1890. május 18.

A csongrád-sövényházi ármentesítő és belviz szabályozó társulat f. évi április 17-én Csongrádon megtartott közgyűlésében Kállay Albert ministeri biztos ur indítványára — Szvoboda Ferenc ártéri birtokos ellen indítványának leszávazása mellett — 640 ezer frt újabb kölcsön felvételét határozván el; Szivák Imre ur indítványára egyszersmind azt is elhatározta, hogy felterjesztéssel él, a nagyméltóságú m. kir. földművelési, s pénzügyminister és a minister elnök urhoz az iránt, hogy az újabb felveendő kölcsön évi törlesztési járulékait addig is, míg a véd művek teljesen kiépítettek, a műszaki ártér fejlesztés s osztályozás befejezhető és a pótliquidatio megejthető leend, tekintettel a társulat rendkívüli súlyos helyzetére, mely szerint az ártérbe eső földbirtokok terhe csupán állami, — s községi adó és a társulat által 1888. és 1889-ik évben felvett 1,600,000 frt kölcsön évi törlesztési járulékaiknak kirovása címén, tehát az újabb megszavazott 640 ezer frt törlesztési járuléka, s az eddig, kölcsönből s kamataiból fedezett évenkénti személyi és dologi kiadások nélkül is meghaladja a kataszteri tiszta jövedelmet; a maximális megterheltetésen felüli állami hozzájárulás címén az állam előlegezze, s illetve viselje. — S így ebbeli felterjesztéseit egy a ministeri biztos ur által vezetendő küldöttség által nyújtja be.

A fentebb említett küldöttség, melyben Csongrádról Hegyi Antal plebános id. Piroška István bíró, id. Faragó Mihály, — Csemegi Antal s Szvoboda Ferenc ártéri birtokosok és Réti Ferenc vettek részt f. hó 10-én Kállay Albert főispán s társulati ministeri biztos vezetése alatt tisztelgett gróf Szapáry Gyula miniszter elnök, Dr. Vekerle Sándor pénzügy, és gróf Bethlen András földművelési minister uraknál. — S jölehet a ministeri biztos urnak, ügybeszédében, mint felterjesztésében ismét azon, szerintünk téves felfogás nyert kifejezést, mely a f. évi április 17-iki társulati közgyűlésen is érvényesült 640 ezer frt újabb kölcsönnek a közgyűlés többsége részéről történt megszavazása által, mintha t. i. a maximális megterheltetésen túlra biztosított állami hozzájárulásról, mindaddig szó sem lehetne, míg az összes védművek teljesen kiépítve nem lesznek, a műszaki ártérfejlesztés, s osztályozás végérvényesen be nem fejeztetik, s annak utána a pótliquidatio meg nem ejtik: mindamelllett, amennyiben a ministeri biztos ur, ugy beszédében, mint felterjesztésében, a társulat rendkívüli súlyos pénzügyi helyzetének igazolására felhozta, hogy az ártéri birtokoknak csupán az állami, s községi adó, és az 1,600,000 frt társulati kölcsön évi törlesztési járuléka címén való évenkénti terhe a magas, kataszteri tiszta jövedelmet is meghaladja; a mennyiben továbbá a társulat ártéri birtokosai tehervise-

lési képessége megfogyatkozásának feltüntetése végett azt is felhozta, hogy a társulati árterület egyes részeit alig egy évtized alatt kétszer az árvíz és kétszer a belviz öntötte el, s döntötte romba az azon levő gazdasági épületeket, a mennyibe végre a társulatnak abban nyilvánuló véghetetlen kedvezőtlen vízvédelmi helyzetet is megérintette, hogy t. i. a csongrád-sövényházi társulatnak csekély, alig 60,000 hold árterületéhez képest előreláthatólag rendkívüli mérvű s országos érdekű s temérdek költségbe kerülő munkálatokat, — új partok alkotása stb. kellendett teljesítenie, s hogy a Tisza ezen részének szabályozása épen ezen rendkívül kedvezőtlen vízvédelmi helyzet miatt maradt ugyszólván utolsónak ezek, s az illető ministerek, s minister elnök ur részéről tapasztalt jóakaratu fogadtatás némi reményt nyujtanak arra, hogy a társulat részéről tolmácsolt azon kérelem, hogy az újabb felveendő, 640 ezer frt kölcsön törlesztési járulékat a magas állam viselje, a jogalap mellőzése s illetve feladása dacára is teljesíteni fog.

Hogy pedig a ministeri biztos urnak, a társulat április 17-én tartott közgyűlésének többsége s ezek közt Novák József, Szivák Imre és Réti Ferencz urak által is osztott azon nézete, mintha az állami hozzájárulásról, mindaddig míg az összes védművek teljesen kiépítve nincsenek, szó sem lehetne téves az, a Tiszaszabályozásról szóló 1884-iki évi XIV. t. cz. 23. §-a 1. ső bekezdésében foglalt következő rendelkezésnek „Ha a 21. és 22. §§. szerinti közérdekű társulatnál az 1881. XLII. t. cz. elvei szerint kiszámítandó befektetett alaptőke meghaladja azon összeget, a mit a társulati alakulás aiapjával felvett vizszin alatti ártér új kataszteri tiszta jövedelme huszszorosának 60%-a és azon társulatnál, melyhez magasabban fekvő ártér is vonatott be, — ennek új kataszteri tiszta jövedelme huszszorosának 20%-a egyült véve kitesz, — akkor ezen többletet vagy az azután befektetendő alaptőkét az állam viseli, — végsorából is kétségtelen. Mert ha az állam hozzájárulásáról csak akkor lehetne szó, ha már a védművek teljesen kiépítettek, az esetben a törvény nem élt volna e kifejezéssel: „vagy az azután befektetendő alaptőkét az állam viseli.”

Hogy továbbá a ministeri biztos urnak s az ő nézetét osztotta közgyűlési többségnek, azon nézete is téves, mintha ez idő szerint még azért sem lehetne a társulatnak igénye az állami hozzájáruláshoz, mivel árterre még nincs műszakilag fejlesztve, az a fentebb hivatkozott törvény szakasz következő intézkedésének. Minden társulat, mely ezen szakasz rendelkezése igénybe venni kívánja, tartozik igazolni:

a) hogy az ártér műszakilag és pedig ott, ahol különböző vizszinek vannak, ezekre való tekintettel, fejlesztett; esetleg, hogy

a meg levő ártérfejlesztés a kormány által elfogadhatónak találtatott, végsorából is kétségtelen. Mert mint már előzőleg is kifejtett, a csongrádi, felgyevi, csanyi és tömörkényi határban az ártérfejlesztést, egy a ministerium intézkedése folytán kiküldött állam-mérnök, az illetékes kir. folyammérnökség ellenőrzése és felügyelete mellett, a csany-percsorai magántársulat területén pedig a magas ministerium engedélye folytán egy magán mérnök; de szintén az illetékes folyammérnökség ellenőrzése és felügyelete alatt eszközölte. — Ezen ártérfejlesztés tehát nagyban és egészenben a műszaki ártérfejlesztés követelményeinek megfelelő s a hivatkozott törvény §. végső sorainak megfelelőleg a kormány által elfogadottnak tekinthető.

Mert továbbá a vízrendező társulatok árterületének műszaki fejlesztése tárgyában 1886. évi február 12-én kiadott ministeri utasítás értelmében a műszaki ártérfejlesztés útján beszerzendő adatok közül az, hogy az egyes ártéri birtokosoknak általában mily kiterjedésű földje esik az árterületbe, s különösen az egyes árvízszinek alá? kizárólag a birtokosok egymásközi teherviselési arányára vonatkozván, arra, hogy az állam hozzájárulása igénybe vehető lehessen, a hivatkozott ministeri utasítás II. cikke a) és b) pontjához képest, csak a különböző árvízszinek kiterjedésének és határvonalainak megállapítása szükséges. — Ez pedig a csongrád-sövényházi ármentesítő és belviz szabályozó társulat meglevő ártérfejlesztése által a fentebbiekhez képest akként lett megállapítva, hogy az a magas kormány részéről sem eshetik kifogás alá.

Hogy végre a ministeri biztos urnak s az ő nézetét osztó közgyűlési többségnek azon nézete sem bir törvényes alappal, mintha a csongrád-sövényházi ármentesítő és belviz szabályozó társulat, a fentebb már említett és megcáfolt okokon felül, ez idő szerint, még azért sem tarthatna igényt a maximális megterheltetésen túli állami hozzájárulásra, mivel árterület osztályozása és a pótliquidatio sem ejtetett még meg az, az alábbiakból is kétségtelen:

Hogy a törvény az állami hozzájárulás feltételei közt az árterület osztályozása megtörténtének igazolását nem kívánja meg.

Hogy továbbá a pótliquidatio előleges megejtése is, csak az önmaga, s illetve választott tisztviselői által kormányzott társulatoknál, s magán öblözeteknél képezheti az állami hozzájárulás feltételét, mivel ezen társulatok, s illetve magán öblözetek alkalmazott tisztviselői a közgyűlés s illetve a választmány s elnök utasításai szerint tartoznak eljárni és a vonatkozó számadásokat is a közgyűlés bírálja el. — Ezen társulatok s illetve öblözetek tehát a kincstár s illetve kormány képviselője előtt az 1881. évi XLII. t. c. elvei szerint igazolhatják (liquidálhatják) csak a befektetett összeget, s illetve azt, hogy a maximális megterhelte-

tést már elérték. — Míg ellenben a ministeri biztos, vagyis az illető szakminister bizalmi embere által, kormányzott társulatoknál, s így a csongrád-sövényházi társulatoknál is, az állami hozzájárulásnak azért nem képezheti előfeltételét, a pótlólagi mivel ezen társulat érdekeltségei, a hivatkozott törvény intézkedéseinek megfelelőleg már előzőleg igazoltak (liquidáltak) 928,000 frtot meghaladó befektetést igazoltak; a ministeri biztos pedig már tényleg 1.600,000 frt kölcsönt fel vett s legnagyobb részben el is költötte, s az általa teljesített kiadásokról az illetékes ministernek kétségkívül be is számolt. E szerint tehát az — a végső fokban a ministerium által már jóváhagyott, — előző liquidatiák és az illető minister által elbírált és jóváhagyott ministeri biztos számadások, kapcsolatban az állami szakközvegek által kitüntetett különböző árterületek ugyancsak ily módon megállapított kataszt. tiszta jövedelme husszoros összege 60, s illetve 20%-ával az 1881. évi XLII t. c. elveinek megfelelőleg igazolják azt, hogy a csongrád-sövényházi ármentesítő és belviz szabályozó társulat érdekeltsége a 640,000 frt újabb kölcsön nélkül is több, mint egy millióval terheltetett túl a maximális megterhelhetőség címén reá hátritható összegnél.

A fentebbiek, s az e tárgyban már előzőleg előadottak után, azt hisszük, hogy minden ahoz értő elfogulatlan ember előtt kétségtelen, hogy a csongrád-sövényházi ármentesítő és belviz szabályozó társulat f. évi április 17-én tartott közgyűlésén a 640,000 frt új kölcsönre vonatkozólag előterjesztett indítványok közül egyedül és kizárólag csak a Szvoboda Ferenc ártéri birtokos indítványa birt törvényes alappal, s felelt meg minden tekintetben az ártéri birtokosok érdekének. — Míg ellenben Réti Ferencnek, a törvény helyesen értelmezett intézkedéseivel is ellenkező indokokra fektetett indítványa, az 1884. évi XIV. t. c. 22 §-sa 3-ik bekezdésében foglalt intézkedéssel szemben, nem egyéb, mint a törvényben járótlan egyének részére szánt mézes madzag. — Szivák Imre uré pedig a törvényes, tehát az egyedül szilárd alap mellőzésével, egy, gyenge alapra fektetett indítvány, mely azonban, mint már fentebb mondtuk, a magas kormány joakarata folytán, nem zárja ki a kedvező elintézt.

A „CSONGRÁD“ TÁRCZÁJA.

A velencei oroszlan.

Folytatás. (4)

A nő lesteit szeméit s gondolataiba mélyedt, kevés vártatva azonban így szólt a sajkához:

— Hogy hívják őnt?

— Pepe, signora!

— Hol lakik?

— A Rialto del Solte utcában; sötét, keskeny szög, azért nevezik naputcának; mert soha egy nap sugar sem hat abba — Oh, a velenceiek nagyon szelleműsek!

— Őa azt mondá, hogy a palota itt mindenképp számára nyitva van?

— Így van, signora!

— Én és a gróf tehát itt marhatunk, ameddig tart?

— Akár, az egész éjszakán át, ha kedvük tartja.

— Akkor tehát, Pepe barátom, — szólt a hölgy, — térjen ön vissza sajkájához, holnap pedig kora reggel várakozzék reánk a szent Márk-téren levő oroszlan előtt. Szükségünk lesz öre. E csekélységet pedig fogadjja el mai fáradságáért.

Ezzel egy nagyobb arany pénzét nyújtott a sajkásnak, melyet az elfogadai vonakodott.

— Megbocsásson, signora! — mondá, — de soha nem fogadok el többet egy aranyból. Ha kívánja, f. l. ítom.

— Ó hisz ke! — gondola magában a hölgy, nem zaklatá tehát tovább, hanem visszavéve a pénzt, egy aranyat adott a sajkásnak.

Szentes ünnepe.

A f. évi május 15-ik napja Szentes városának, mindaddig megszentelt ünnepe marad, míg annak közönsége, azon férfiakat, kik közérdekű tetteiket, nem az azokból vonható anyagi haszon szerint irányozzák, s kik annál fogva a magasabb és nemesebb értelemben vett hazafiságért is képesek lelkesülni és fáradni, megérteni képes s követni kész. A f. évi május 15-ike tehát örök időig örömmünnepe lesz Szentes városának, mert Sarkadi Nagy Mihály polgármester és Sima Ferenc hetek óta tartó buzgólkodásuk folytán, szinte szokatlan lelkesedés és eredmény mellett e napon alakított meg az erdélyi közművelődési egyesület szentesi fiók egylete.

A szentesi fiók egylet megalakítására gróf Bethlen Gábor, Horváth Gyula és Barta Miklós mint az erdélyi magyar közművelődési egyesület elnökei vezetése mellett a szent ügynek számos, legnagyobb részben erdélyi buzgó apostola jött Szentesre.

Az alakuló gyűlés megtartása eredetileg a megyeház nagyertermébe volt tervezve, az érdeklődő lelkes közönség sokasága miatt azonban a ref. templomban kellett azt megtartani, hol is megragadó lelkesülés közt folyt az le. Beszéltek: Sarkadi Nagy Mihály, polgármester, Bethlen Gábor, az EMKE elnöke. — Dr. Felméry Lajos, Bartha Miklós és Horváth Gyula beszédekkel nagy lelkesültséget kelvtén. — A fiók-egylet tisztikara lelkes éljenzés mellett, egyhangulag alakított meg. Elnökké: Sarkadi Nagy Mihály polgármester, alelnökké: Sima Ferenc és Balog János, titkárrá: Dr. Filó Tihamér, pénztárossá: Szánthó Lajos választattak. A választmány 36 tagja is egyhangulag lón megválasztva.

Az alakuló gyűlést a nagy vendéglő termében társas-ebéd követte, mely d. u. 2 órától 6 óráig a legderültebb hangulatban tartotta együtt a lelkes közönséget. Felköszöntöket mondtak: Sarkadi polgármester a királyra, Sima Ferenc gróf Bethlen Gábor elnökre s Horváth Gyula Sarkadi Nagy Mihály polgármesterre. Poharat üritettek még dr. Felméry a magyar alföld s Szentes hölgyeiért, gr. Kornis Viktor Zsilinszky Mihály csongrád megyei főispánért, Szatmári György képviselő a szentesi sajtó munkásaiért, Balogh János árvaszéki elnök Bartha

Pepe sohajtozások közt távozott. Sajakájába lépve, ezeket mormogá:

— Éa istenem, mily szép e nő! különös, ugy remegek, mint ősz szélben a falyél, én, aki Mariettán kívül soha nem láttam nőt ily közelről. — Nem fogok holnap a Márk-térré menni, nem akarom őt többé viszontlátni. Marietta, Marietta! Nem akarok kivüled senki mást szeretni!

* * *

Gondolatokba merülve, soká tilt lehajtott fővel a hölgy azon a helyen, hol a sajkás bucsut vett tőle.

Végre felegyenesedett. Szemében a szilárd elhatározás fénye csillámlott. Kisérőjére tekintett, ki néhány lépésnyire tilt tőle s szintén gondolataiba volt merülve. Némán személté így a lovagot néhány percig, majd vállára téve puha kezét, így szól: hozzá:

— Piombellino gróf! kérem, hallgasson meg, igen fontos mondani valóm van.

— Fontos mondani valój? — kérdé a gróf meglepetten.

— Igen, gróf ur. A végső találkozásunk lesz ez! Egy napos az utca! Talált ön engem, meziláb és rozgyos voltam s virágot árultam. Következő napoz egy pompás fogat s egy palota állt rendelkezésemre, a szükséges személyzettel. Ön mind-ezekért szerelmemet kérte cserébe. Én megcsaltam őnt, gróf ur; mert őnt nem szerettem; azonban becsületet érző vagyok, megszakas tom a viszonyt, melyet csak álcot csalársággal tarthatnék fenn.

E kijelentésre a gróf halálsápadtan hőkent vissza.

— Megörült ön? — kérdé.

Miklósért, Horváth Gyula Sándor Józsefért, az EMKE titkáráért s a magyar gazdákért, és Sándor József egy gyönyörű beszédben a magyar nőkért, stb.

Ezen minden igaz hazafi keblét örömmel elárasztó ünnepélyen Szentes városának, minden s rangu irányu polgára és lakosa részt vett, kivéve a megye urait akárom mondani tisztviselőit, kik talán Petőfi nemesként ekként gondolkozván, mit törődöm a hazával, s a hazának száz bajával! e szent ügytől is távol tartották magukat.

Welche wendung, durch Gottes fűgung!

Aki a „Tiszavidék“ 11-dik számának olvasásával foglalkozott önkénytelenül emlékébe kellett varázsolódni Vilmos császár említett nagy jelentőségű vonatkozásának; mert abban a figyelmes olvasó nemcsak meghurcolva találja a községi párt ösmert gazda korifenssai közül Greskovits Pál és Kuklics György urambátyámékat, hanem a legkiméletlenebb módon, állítottak azok pellengérré.

Nekünk nem áll érdekünkbe nevezett bátyámuramékat védelembe részesíteni, mert Greskovits Pál bátyánk azidőben is ellenünk küzdött, mikor Csemegi barátunk a szabadelvű pártot megalakította és zászlójára az érdemekben gazdag, felejthetetlen emlékezetű Ordódy Pál dicső nevét tűzte föl; de mert sohasem voltunk barátai annak, hogy más egyén becsülete arán szerezen magának valaki dicsőséget. Ezen meggyőződésünk által vezéreltetve, elkell itélnünk a „Tiszavidék“ „Marius“-át, ki alnév alá rejtődve, pellengérré állította városunknak összevegyült két polgárát; mert ahhoz, hogy városunk tisztelt plébánosát, ki mint pap méltán megérdemli a hívek dicsérését, sőt magasztalását is, nem volt szükséges, talán a társadalmi életben vele összeütközésbe jött éltespolgár becsületének fölládozása és ha „Marius“ azt tette, még pedig oly modorba, hogy ugyan akkor a plébános uron is ütött egyet; mert ugy tüntette föl azt, mint, aki Greskovics Pál uramat hivatalos helyiségéből kiakobilította.

Meggyőződésünk, sőt tudomásunk szerint nem a plébános urnak általunk elős-

— Talán, — felelé a hölgy, — az örületnek leg lább azon előnye van, hogy a köznap életet a képzelődés költészetével takarítja. — Ugy van uram, elökel szándékom többé nem térni vissza ama palotába, melyek Velencébe jöttünkkor számunkra kibér lt. Itt, ezen a helyen fogom tölteni az éjt, a csillagokkal enyelegve, holnap reggel pedig a Márk-térré sietek, hogy felkeressem a sajkást, kit az imént elbocsájtottam. Keblére borulok, átkarolom őt s kitárom előtte szívemet. — Pepe így szólok majd hozzá, — Pepe, én édes angyalom! Ugy nő voltam, kinek szerelmét egy gazdag ur megvásárolni igyekezett; de meglátalak, megszeretlek téged, szeretlek az örüléssig és most hozzád jövök . . . . .

A gróf fájdalmas sikolyban tört ki a hölgy ezen kijelentésére.

— Hozzád jövök, — folytatá a hölgy, — hogy bebizonyítsam neked, miszerint a szerelem még a legbűösebb szívet is megtisztítja, felelemli; hozzád jövök, Pepe, hogy bevalljam neked szerelmemet; kész vagyok veled magasztani nélkülözésidet, fáradozásaidat, szegénységedet, álmatlan éjszakáidat, s ha akarod, örökre bűseges nőddé leszek.

A gróf mély sohajt fojtott el.

— Őa valóban megörült, — szólt, — s megérdemlé a kényszerkabátot, azonban reményem, hogy holnapig ezen különös szerelme elpárolog, hogy holnap . . . . .

— Holnap még lángolóbban fogom szeretni az egyszerű sajkát, s szívem vágya még erősebben fogja sürgetni kielégítését.

— Őa tehát képes volna lemondani e tényről, e kégyel nes életéről, az arany semmitveésről, melyet őnt megkínáltam.

(Folyt. köv.)

mert érdemei magasztalása indokából tette, hanem azon okból, mert nevezett polgárok nemcsak elfordultak a községi párt vezéréstől, hanem uton-utszálon bírálják eddigi ténykedését és pedig — kemény nézetünk szerint — nem illő kifejezések használása mellett. De arra el kellett készülnie lenni a vezérnek, hogy az érdekek kielégíthetetlen-sege, a barátság megvonására fog vezetni és azért nem kellett volna Kuklics uram-mal szövetkezve a rétfelosztás, alkalmából a szavazás eredményétől eltérő tanusítványt kiállítani, a bukrosi közlegelőre az elnök-társ utján 23 drb marhajárásra legeltetési jogot biztosítani és Kuklics urat sok más nem illő dolgokra fölhasználni, akkor nem látott volna bele Kuklics uram a hanyatló erkölcsöket tápláló egyén lelkébe és most, tőle leendő félelem hatása alatt nem kellenék becsületének tönkretételén fáradozni.

Es hasonló véleménybe vagyunk Greskovits Pál urammal is. Attól sem kellett volna a báránykakat és sajtocskákat elfogadni, és megtűni, hogy 10—12 házrész kilencsi és 5—6 házrész réti birtoknak jogtalanul birtokába jusson és most attól sem kellenék tartani; mert az igazság és erény fényre: homályba borítja az erkölcsök hanyatlására hajlandósággal bíró egyének támadását.

Nemkülömben hasonló véleménybe vagyunk az említett lap vezércikkében fölve tett eszmékkel szemben is; mert ahhoz, hogy gyümölcs- és borkiállítás rendezésünk, tekintőleg egyáltalában kereskedelmi és közgazdasági érdekeink fejlesztése céljából az erőket összevonjuk, nem volt szükséges Faragó Mihály, volt bíró által kezdeményezett s folytatva a hatóságok fénkei által épolt, az összes értelmiség által támogatott vasútépítésének érdemeit az országgyűlési képviselőre és a községi pártra pazarolni. S azal szemben, kiletüket sejtetni engedő néhány egyént izgatónak és rágalmozónak bélyegezni; mert tudomásunk szerint azok, kik a vasútépítésre adományozott száz, illetve százhuzezer forint len szavaztak, szinte a községi párthoz tartoztak, sőt még azok is oda tartoztak, kik még az építés folyama alatt is izgatták Csemegi ellen és rágalmozták őt, amiért a csongrádi határbán a vonalirányát a dűllőutak mentére jeöltette ki. — Tehát nem kellett volna az illetket rossz cselekedetekre oktatni és fölhasználni, most jól vennék hasznát.

Ami pedig a Tiszavidék azon állítását illeti, hogy a községi párt vezérei ellen azon címen, hogy elkocsizták a liquidációt és eladták a várost, rágalmozások folytatnak nekünk arról nincsen tudomásunk, hanem igenis van arról, hogy az állítottat és állítatit még ma is, hogy a liquidationális összegnek közvagyonná történt nyilvánítása törvényellenes, igazságtalan és férevezetés szüleménye.

Voltak egyesek, és vannak még ma is, kik azt állítják, hogy nem volt helyes és nem volt illő azt állítani, hogy a védőtöltesek építése, és főtartásához a város minden polgára hozzájárult, hogy annak alapján a liquidationális összeg az összes község tulajdonát képezendi, mert azon állítás valótlan volt, és az intéző egyének férevezetésére volt irányitva, de mindezen esetek felsorolásának ténye nem volt kapcsolatba hozható a gyümölcs és borkiállítás rendezésének céljával, hanem igen is kapcsolatba volt bízható azon Svihátságokkal, melyeknek állandó fejlesztése folytonosan zavarba tartja társadalmi életüket, és férevezeti a kormányzó hatóságokat, mert azok azt hiszik, hogy politikailag elvhű, és társadalmilag jóra való egyénekkel állnak szem-

ben, pedig hogy ezen hiedelmükben nagyban csalódnak — azt a legközelebbi jövő befogja bizonyítani, mert meggyőződésünk szerint a mainapság a próba választja meg az embert, az — pedig ellene szól azon politikai hitványságoknak, kik a szabadelvűség köpenyébe rejtődzve, kiaknázzák, — véleményünk szerint a hatóságok jóhiszemű támogatását. Es az eredményeket szemlélve, mink azt hisszük, hogy annak idejében nem fogja a község mérlegelni a jóhiszemű támogatók intencióit, hanem azt fogja keresni, hogy kik voltak azok, akik erkölcsileg és vagyoniilag tönkretették, és kik voltak azok — kik a törvényes intézkedéseket lábbal tapodták, és az alkotmány megamisítását tárgyazó rendeleteket kieszakölték, mert hogy ma Csongrád szervezete, és a felsőbb hatóságok eljárása nem igazolja azt, hogy Csongrádba van alkotmányos ország azt kívánatra bár mikor beigazoljuk, mert itt sem törvény, sem szabály, sem ministeri rendeletek nem respektálnak, az intézkedések a visszaélések, és zsarolásokat elpalástoló hazug jelentésekre vannak építve, és következményében üldözéseket, erőszakoskodásokat és jogfosztásokat igazolnak, melyek hogy megtorlatlaoul nem fognak maradni, arra ellehetnek készülvé azok, — kik ezen eszméknek apostolai.

Factor.

H I R E K.

— Azon alkalommal, midőn a csongrád-sövényházi ármentesítő társulat küldöttsége f. hó 10-én Dr. Vekerle Sándor m. kir. pénzügyminyister urnál tisztelgett. Szivák Imre országgyűlési képviselő Csongrád város községe nevében két kérvényt nyújtott át a pénzügyminyister urnak egyiket egy adóhivatalnak Csongrádon leendő felállítását, melyre a pénzügyminyister ur akként nyilatkozott, hogy miután a kormány s adóhiyalt mindenütt, ahol járásbíróság van, szándékozik felállítani, remélhető, hogy Csongrád is kap adó hivatalt; másikat pedig az egyénekenti adó elszámolást elrendelő rendelet hatályon kívül helyezése tárgyában, erre azonban a minyister ur már nem adott biztató választ.

— A trahoma annyira el van terjedve az ország egyes részeiben — ugy városokban is, hogy a tovább terjedését megakadályozza, egyöntetű elhatározásra Szegeden trahoma-tanfolyam rendeztetik a szegedi kózkórházban.

— A szegedi lapok tudósítása szerint a mi-napi viharról valótlán híreket hoztak, amennyiben az mely itt pusztított csak a repében s szőlőben, de a vetésekben nem okozott olyan nagy kárt, mint amilyen siralmasan konstátáltak; mert ha még 1/4 millió frt volna is a kár az még nem olyan nagyon szomorú, hogy az a gazdák reomniját rostaná.

— Öngyilkos posta főnök A püspök-ladányi posta- és távirahivatal főnöke Nagy Ferenc a napokban főbe lőtte magát, s azonnal meghalt.

— Vörös kereszt egyeslet Csongrádon. Zsilinszky Mihály főispán elösklete mellett vasárnap délután 3 órakor a vármegyeház dísztermében gyűlést tartottak a „Vörös kereszt-egyeslet” választmányának megalakítására, melyen a megye területén megalakult fiókegyeslet is képviselve voltak.

— Aljegyző választás Szentesen. Szentesen város hatóságánál rendszeresített II-od aljegyzői állás már közelebb befog tölteni. Ezen állásra összesen három pályázó van, és pedig: Balogh Ferenc köz-igazgatási ígtató, Magyar Elek számtiszt és Kemény Dezső községi bírósági h foglalmazó.

— Rabi-választás Szentesen. A rabi-választást e hó 11-én ejtették meg Szentesen. A szavazás rendkívül nagy érdeklődés mellett élneken folyt le. A 187 szavazatból kapott dr. Kl. in Jakab 106 és dr. Nádai Gyula 80 szavazatot. Választás után a győztes párt reggelig tartó nagy lakomát csapott.

Közgazdaság.

— A triesti általános biztosító-társaság. (Assicurazione Generali) f. é. április hó 29-én Triestben tartott 58-ik közgyűlésén heterjesztette az 1889. évi mérlegét.

A közgyűlésnek tett jelentésekből értesültünk, hogy az életbiztosítási ágban a díjtartalék 2,046,093 frt 42 krral szaporodott és 1889. december 31-ikén 26,634,162 frt 01 krral emelkedett, míg az 1889-ben ujoonnan kötött biztosítások összege 16,225,817 frt 85 krra rugott, miáltal az 1889. december 31-ikén érvényben levő biztosítások tőke összege 116,904,648 frt 39 krra felszaporodott.

Az elemi biztosítási ágazatokban a díjtartalék 2,194,541 frt 21 krt tesz ki, míg az 1889. december 31-én a jövő évekre érvényben maradó díjki-levények összege 23,544,053 frt 22 krra rug.

Az értékpapírok árfoyam ingadozásának fedezésére szolgáló tartalékalap 253,855 frt 74 krral szaporodott és 1889. december 31-én 1,290,453 frt 60 krra emelkedett, noha a kisorolaudó értékpapírok csak is névértékükkel lettek a mérlegbe felvéve.

A tőkesített nyereségtartalék elérte az alapszabály szerinti magasságot 2,625,000 frttal, míg az ingatlanok tartalékalapja 1,289,480 frt 92 krra emeltetett.

Az 1889-ben kifizetett károk összege 10,114,545 frt 47 kr. A társaság alapítása óta egész 1889. december 31-éig 227,371,940 frt 22 krrai tekintélyes összeget fizetett ki károk fejében. Ezen összegből 139,041 káreset 42,396,621 frt 32 krrai kártérítéssel hazánkra esik.

Az összes biztosítási alapok 2,388,389 frt 32 krról 40,758,238 frt 42 krra emeltettek és a legjobb értékekben vannak elhelyezve. Tiszta nyereség fejében 653,438 frt 48 kr. lón kimutatva, miből minden egyes részvényre 106 arany frtnyi — 265 franknyi jutalék esik.

Mint ismeretes, az Assicurazioni Generali életbiztosított feleinek érdekében már évek előtt elhatározta és alapszabályainak 43. §-a értelmében keresztül is vitte, hogy az életbiztosítási ág díjtartaléka a B) mérleg szerint egészen külön kezeltetik és külön számoltatik el, és, hogy az alaptőke és a nyereségtartalékok felét kizárólagosan az életbiztosítottak javára külön lekötötte. 1889-ben nevezett intézet az életbiztosítási tárcája érdekében még egy igen nevezetős és fontos lépést tett előre, a menyiben kijelentette, hogy az életbiztosítási ág különös érdekében a jégbiztosítást üzletköréből kizárja, és azt mint e baleset ellen való biztosításnál tette, egy külön e célra szolgáló intézetnek átengedi.

Ez által a triesti általános biztosító társaság üzletfelei még is azon helyzetben vannak, hogy összes biztosításait a nevezett intézet ügyökei által helyezhetik el jól és megbízhatóan, mert a mint a baleset ellen való biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság” által intézteti el, ép ugy utalja a jégbiztosításokat a szintén általa támogatott „Magyar jég- és viszontbiztosító részvény-társasághoz” elintézés végett. Minthogy, mint ismeretes, ezen két intézet mindengyike egy egy teljesen befizetett millióra rugó alaptőke és az Assicurazioni Generali jól kipróbált ügyöki hálózata felett rendelkezik és azonkívül az anyaintézet szolid olvei szerint kormányoztatik, nevezett két társaság is azon kellemes helyzetben van, hogy biztosítási ágaikban a legmesszebbre terjedő biztosítékokat képesek nyújtani.

Hirdetések.

857. sz. tk. 890.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár, mint végrehajthatóak Bori Albert örökhagyó végrehajtást szenvedő elleni 220 frt 60 kr. tőkekövetelés és minden járulékal iránti végrehajtási ügyében (a csongrádi kir. járásbíróság) területén lévő Csongrád város határában fekvő a csongrádi 296 sztkben foglalt (505, 507 számú beltelekre és házra az árverést 500 frtban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan — az 1890. évi június hó 17 lk napján délelőtti 9 órakor a csongrádi kir. jbiróságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron is eladattai fog.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlan — becslésüknek 10%-át vagyis 50 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfo-lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminyisteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezőhöz letenni, vagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsofgáltatni

Kelt Csongrádon 1890. évi májns hó 8 napján.

A csongrádi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.

SZARKA, kir. jbiró.

ASSICURAZIONI GENERALI 1889. ÉVI MÉRLEGE.

BEVÉTEL

Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez [1889]

KIADÁS.

Table with columns: A tétel neve, Újlet Vagyon, Összes, A tétel neve, Újlet Vagyon, Összes. It details revenue and expenses for the 1889 fiscal year.

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. - Előbiztosítási osztály. [1889]

Table with columns: A tétel neve, Újlet Vagyon, Összes, A tétel neve, Újlet Vagyon, Összes. It details the profit and loss account for the insurance department.

VAGYON

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1889. december 31-én.

TELEK

Table with columns: A tétel neve, A, B, Összesen, A tétel neve, A, B, Összesen. It details the company's assets and liabilities as of December 31, 1889.

A os. ktr. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Trilstenben: Dr. Bazzeni Richard, Desso M., Báró Ernek Otto, Dr. Calabi E., Dr. Haragonato E., Báró Horpurgo József, Segré V. A választottak: Besse József.

Hagyományos vezérigynökség, Budapestben: az intézet saját házában Derótya-utca 10. sz.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti ügynökségnél kaphatók. Ugyanitt felvilágosítások a legnagyobb készs éggel adatnak és biztosítási ajánlatok a tüz, jég-, élet- és szállítványbiztosítás ágazatokban a legszolidabb feltételek és legolcsóbb díjak mellett eszközöltenek.

A csongrádi ügynökség: Rosenberg Ede.